

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania J. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 listopada 2014 r.,

I. oddała zażalenie,

II. przyznaje adw. Ł. S. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., odrzucił skargę J. K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 7 sierpnia 2013 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, gdyż skarżący kwestionuje rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym skargą wyroku oraz domaga się sporządzenia i doręczenia jego

uzasadnienia, mimo że postanowieniem z dnia 25 listopada 2013 r. wniosek w tym przedmiocie został odrzucony jako spóźniony. Skarżący nie wskazuje natomiast środków dowodowych lub udokumentowanych okoliczności faktycznych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł skorzystać w toku postępowania. Takimi dokumentami nie są pisma kierowane przez skarżącego do Sądów obu instancji. Sąd Apelacyjny podkreślił, że skarga o wznowienie postępowania nie służy korygowaniu orzeczeń, lecz tylko wzruszeniu orzeczeń zapadłych w wyniku rażących uchybień procesowych lub przepisów prawa materialnego, a także opartych na przepisach następnie uchylonych jako niezgodne z Konstytucją. Nie można zatem żądać wznowienia postępowania na tej tylko podstawie, że skarżący nie zgadza się z zaskarżonym wyrokiem.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 410 § 1 k.p.c., przez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że skarga w przedmiocie wznowienia postępowania nie została oparta na ustawowej podstawie, podczas gdy właściwa i wnikliwa analiza treści wyżej wymienionej skargi oraz pism następnych prowadzi do wniosku, że skarżący domagał się wznowienia postępowania w oparciu o podstawy ujęte w art. 401 pkt 2 k.p.c., gdyż skutek naruszenia przepisów prawa został pozbawiony możliwości działania.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że do pozbawienia skarżącego możliwości działania doszło wskutek naruszenia art. 5 w związku z art. 117 § 1 i 5 k.p.c., poprzez odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz brak pouczenia o skutkach niestawiennictwa na rozprawie apelacyjnej, tj. niepoinformowania skarżącego, że w razie wydania wyroku pod nieobecność strony wyrok ten nie będzie wyrokiem zaocznym lub że zapadły pod nieobecność strony wyrok nie zostanie jej doręczony z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Sąd Apelacyjny prawidłowo ocenił, iż wskazywane przez skarżącego okoliczności nie stanowią ustawowych podstaw wznowienia. Wbrew zawartym w zażaleniu twierdzeniom, sąd nie może snuć przypuszczeń i domysłów o istnieniu konkretnej podstawy wznowienia w oparciu o ogólnikowe informacje i wywody zawarte w skardze. Pozostawałoby to bowiem w sprzeczności ze szczególnym i wyjątkowym charakterem tego środka, wynikającym także z rygorystycznie określonych jego wymagań formalnych. W przeciwnym wypadku doszłoby do sytuacji, w której o podstawie wznowienia postępowania decydowałby sąd a nie strona. Trudno przyjąć, aby z treści skargi w części odnoszącej się do „oczekiwania przez wnioskodawcę, w związku z nieobowiązkowym stawiennictwem na rozprawie apelacyjnej, treści wyroku lub informacji związanej z zapadłym rozstrzygnięciem” wynikała podstawa wznowienia określona w art. 401 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, odmowa żądaniu ustanowienia pełnomocnika z urzędu przy braku podstaw do stwierdzenia u strony nieporadności w prowadzeniu procesu (art. 117 § 5 k.p.c.), nie mieści się w podstawie wznowienia określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienie z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, LEX nr 901616 i powołane w nim orzeczenia), zaś brak pouczeń w oparciu o art. 5 k.p.c. może być kwalifikowany jedynie jako uchybienie procesowe mające wpływ na wynik sprawy, a nie pozbawienie strony, wbrew jej woli, możliwości podejmowania lub świadomego zaniechania czynności procesowych (por. wyrok z dnia 21 marca 2013 r., II CSK 322/12, LEX nr 1314144 i przywołane w nim orzecznictwo).

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Skoro zatem wniosek skarżącego o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, którego dotyczy skarga, został odrzucony postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 listopada 2013 r., to oczywiste jest, że skarżący dowiedział się o tym wyroku przed wskazaną datą. Od dnia dowiedzenia się o wyroku rozpoczął bieg termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania na podstawie określonej w

art. 401 pkt 2 k.p.c. (pozbawienie możliwości działania) i nie budzi wątpliwości, że termin ten upłynął przed złożeniem skargi, co nastąpiło dopiero w dniu 8 sierpnia 2014 r. Oznacza to, że skarga wnioskodawcy o wznowienie postępowania została wniesiona po upływie przepisanego terminu i już tylko z tej przyczyny podlegała odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc